

De burggraaf, de knecht en Louise hadden dus de krijgslieden moeten volgen naar het stadhuis, terwijl André door twee mannen gedragen werd.

In een der benedenzalen van 't prachtig Antwerps stadhuis waren enige politiedienaren op wacht, terwijl hun chef, een schrandere man, in een nevenvertrek, zich met schrijfwerk onledig hield.

De komst der gevangenen verwekte onder de politiedienaren opschudding en toen ze André zagen, riepen enkelen :

— Een moord ?

— Ik weet niet of die jongeling dood is, antwoordde de overste der patrouille.

— O, ontbied toch een heelmeeester ! kreet Louise. Of zeg mij, waar er een woont, ik zal hem halen.

Het arme meisje vergat, dat ze een gevangene was.

— Is citoyen Lereux op zijn bureel ? vroeg de overste.

— Ja.

— Ik moet hem onmiddellijk spreken.

Maar op al 't gerucht kwam de chef Lereux zelf in de zaal en vroeg verwonderd :

— Wat is er toch gebeurd ?

De overste der patrouille gaf een verslag van het gebeurde, natuurlijk volgens de aanwijzingen van Cartouche.

— Al leugens ! riep Pierre. Een der zogenaamde officieren was Cartouche, de roverhoofdman der Pijpelheide.

— Cartouche ! Pijpelheide ! Officiëren ! Maar daar weet ik helemaal niets van, zei de overste Lereux. Hoe zagen de officieren er uit ?

De overste der patrouille gaf thans een beschrijving van de twee officieren, met de melding dat zij door het hoger bestuur waren afgevaardigd geweest op geheime boodschap, om de werking der Brigands na te gaan.

De chef viel van de ene verrassing in de andere.

Het was voor hem allemaal vreemde taal. Hij geraakte er niet uit wijs.

't Gebeurde af en toe wel dat er geheime agenten gezonden werden om de een of andere zaak op te helderen, maar steeds werd er dan hiervan melding gemaakt in een geheim dossier dat alleen aan de overste gezonden werd.

Maar onderhavig geval bleek hem zo onwaarschijnlijk, dat hij vermoedde dat er kwaad spel mede vermoed was. De beschuldiging van Pierre was zo krachtdadig, dat zijn vermoedens versterkt werden.

— Wat bedoelt ge ? vroeg hij Pierre met die Cartouche. Weet ge wel dat een beschuldiging tegenover een Frans officier uitgebracht, ernstig is ?

— Hij is zoveel Frans officier als ik ! riep Pierre uit, die steeds zeer opgewonden was.

Hebt gij feiten die uw beschuldiging kunnen staven.

— Feiten met de macht ! riep hij.

— Schreeuw dan toch zo niet! Kunt ge u niet bedaarder uitdrukken. Ge zijt hier niet op de jaarmarkt en ik ben niet doof.

— Excuseer, mij overste, maar ik kon er niet aan doen zo mijn taal wat harder klinkt dat het zou mogen zijn. En met al de eerbied die ik aan uw hoge rang verschuldigd ben, zou het mij moeilijk zijn anders te kunnen spreken.

De overste werd wat kalmer, toen hij die uitleg vernam. Inderdaad scheen er Pierre niet naar uit te zien als een onbeschofterik en zijn opgewondenheid was dan alleen ook maar aan een zeer ernstig feit te wijten.

Ook antwoordde Lereux.

— A la bonne heure! Nu schijnt ge mij redelijker toe. Houdt u nu maar wat bedaarder. Ge zegt dus dat de twee officieren vermoemde bandieten zijn en dezen man hebben willen doden.

— Ja, overste. Men heeft maar even deze zogenaamde Fransen in het huis van mijn meester te gaan halen en alles zal u weldra opgehelderd worden.

— Kom gij eens mee in mijn bureel, zei Lereux tot de knecht. En de patrouilleoverste gebod hij:

— Haal onmiddellijk die officieren hier!

— Maar citoyen...

— Geen tegenspraak! Willen ze niet vrijwillig komen, dan brengt ge ze hier met geweld!

Lereux sprak dan in zijn bureel met Pierre.

Louise weende bij haar verloofde.

Lereux had een zijner ondergeschikten om een dokter gezonden.

De heelmeester kwam en verklaarde dat André in de arm door een kogel getroffen was, maar weer volkomen herstellen zou.

Hij slaagde er in de kogel te verwijderen en beval, dat André thans veel rust en een goede verzorging behoefde.

— Als hij maar niet in de gevangenis moet, mompelde een der politiedienaren.

De burggraaf, die somber, maar trots, op een bank neerzat, verstond die woorden, en zei:

— Hij in een gevangenis! De chef der patrouille moesten ze kerkeren.

— Gij zoudt beter zwijgen, citoyen! wedervoer de andere. Nu begrijpen we hoe de doodarme boeren der Kempen geweren en kruit kunnen kopen.

— Met u spreek ik niet, hernam de Poil uit de hoogte.

Na enige tijd keerde de patrouille terug, maar zonder officieren.

De overste zag bleek.

— De officieren zijn natuurlijk gevluht! riep de Poil spottend.

— Ja, citoyen... en voor u heb ik slecht nieuws.

— Dat mijn huis geplunderd is...

— Erger...

— Mijn echtgenote... de gravin, spreek, man, wat is er gebeurd?

— Op een bovenkamer brandde licht en daar vonden we een vrouw op de vloer.

— Dood?

— Ja, dood!

— Mijn arme gade! Ze werd vermoord! kreet de burggraaf.

BAKELANDT

IN HET SPOOR
VAN BROWN BESS

— Ze lag in een bloedplas.

— En 't is alles uw schuld. Ons voerdt ge mee, die schurken liet ge vrij.

— Hoe kon ik weten, dat die officier een bedrieger was? Zijn woorden waren zeer waarschijnlijk.

— Ge hadt ten minste krijgslieden kunnen achterlaten! Ach, mijn ongelukkige gade, vermoord door een rover, door de schaker...

Maar de Poil hield op.

Hij was op 't punt in zijn wanhoop de schande van zijn huis hier uit te roepen.

De arme man bedekte 't gelaat met de handen en weende hevig.

— Maar ge moet Lereux verwittigen, zei een der politiedienaren tot de patrouilleoverste, die daar aarzelend bij de deur van het bureel stond.

— Ja, ik moet! 't Is een onaangenaam geval... maar wat moest ik doen! Als het nu eens officieren geweest waren en ik had hen niet gehoorzaamd!

Lereux stak de deur van zijn kantoor open.

— Is de patrouille nog niet terug? Ja, zie ik. Overste, waarom komt ge dan niet? En waar zijn de officieren?

— Ze waren er niet!

— Ze hebben mijn vrouw vermoord! riep de burggraaf.

Pierre sprong bleek uit het bureel.

— Is de gravin dood? vroeg hij verschrikt.

— Overste, ge spreekt niet, zei Lereux streng. Wat is er gebeurd?

De overste verhaalde zijn wedervaren en trachtte zich te verontschuldigen.

— 't Was uw plicht geweest de officieren, of liever de schelmen onmiddellijk mee te brengen, zei Lereux ontevreden. Geleid al deze lieden naar hun woning, ik zal ook komen en een proces-verbaal van 't gebeurde opstellen. En de stad moet onmiddellijk afgezocht worden naar de daders.

*
**

Bakelandt en Cartouche hadden Antwerpen niet rechtstreeks verlaten, maar waren naar een klein kroegje bij de Veemarkt gegaan.

Lieden van een verdacht uiterlijk zaten er te drinken en te spelen.

Er was een briefje voor Cartouche gekomen en de waardin, een nog jonge vrouw, overhandigde het hem in stilte.

— Geen uur geleden werd het hier gebracht zei ze.

Cartouche opende het briefje en las:

« Sus Morré is gevangen genomen. Kom spoedig ».

De kapitein der Pijpelheide verbleekte.

— Slecht nieuws? vroeg de herbergierster.

— Och, neen!

— Jawel, ik zie het aan uw gezicht.

— 't Heeft niets te beduiden; toch moet ik onmiddellijk weg

— Naar de heide?

— Ja.

— En wanneer mag ik mee?

— 't Zal niet lang meer duren.

- Dat zegt ge al zolang. Ik weet, dat die vrouw dood is.
 - Ja.
 - En waarom laat ge mij nu niet komen ?
 - Nog een weinig geduld. Enige zaken moeten eerst afgehandeld worden en dan kan ik aan trouwen denken.
 - Doe die zaken dan maar spoedig af. Ik verveel me dodelijk in dit kroegje.
 - Binnen enkele dagen hebben we uw hulp nodig.
 - Is er werk te Antwerpen ?
 - Ja.
 - Ha ! dat is goed nieuws.
 - Maar nu moet ik weg ! Tot weerziens.
- Cartouche ging naar Bakelandt en zei :
- We gaan naar de heide, niet waar ?
 - Ge hebt slecht nieuws !
 - Neen !
 - Zeg, als ge geheimen voor me hebt, verlaat ik u voor goed. Waar is dat briefje ?
 - Hier, lees het !
- Bakelandt vloekte.
- Uw mannen laten zich gemakkelijk gevangen nemen, gromde hij.
 - Ik begrijp er niets van.
 - Weeral tijdverlies, die kerel moet natuurlijk verlost worden.
 - O, wees, wat dat betreft, gerust !
 - Ja, maar zo verliezen we onze kostbare tijd. Ik kan niet eeuwig in deze streek blijven. Laat ons dan onmiddellijk vertrekken.
 - Vergeet niet, dat ik heden avond een goede buit roofde. De waardin dezer kroeg zal het geroofde goud- en zilverwerk duur verkopen.
- De twee rovers maakten zich gereed om te vertrekken.
- Opeens werd er hevig op de deur geklopt en dreigend klonk het :
- In naam der wet, doe open !
 - Daar zijn ze al om ons ! kreet Bakelandt.
- De drinkers en spelers zagen verrast op.
- Politie ! riepen ze.
 - Doe open ! klonk het buiten.
- De waardin verborg haar gevaarlijke klanten in een achterkamer en ontsloot dan de deur.
- Wat believeu de citoyens ? vroeg ze.
 - We moeten uw huis onderzoeken, antwoordde de overste der patrouille, want hij stond hier met zijn mannen.
 - Mijn huis doorzoeken ! En waarom ?
 - We moeten alle kroegjes afspeuren. Er is hier veel volk.
 - Al logeergasten.
 - Ja, die te Antwerpen wonen.
 - Waarlijk niet, citoyen.
 - Nachtvogels.
 - Och, die mensen werken hard over dag.

BAKELANDT

IN HET SPOOR VAN
BROWN BESS

— In hun dromen, want als ze waarlijk werkten, zouden ze nu naar bed verlangen.

Maar met hen moet ik mij niet bemoeien. Zijn er hier geen krijgslieden geweest?

— Ja, maar 'k heb ze aan de deur gezet.

— Hoe lang geleden?

— Een half uur, niet waar, mensen, een half uur geleden kwamen er hier twee soldaten binnen? vroeg ze aan de drinkers. Of zou het langer geleden zijn.

— Neen! antwoordde er een. Maar 't waren zeker wel verklede soldaten, ze geleken zelfs oversten. Doch echte oversten komen hier niet.

— En waar zijn ze nu?

— Ik ben ze niet gevolgd, citoyen, hernam de waardin, lachend. Ik zette ze buiten, omdat ik bloed zag op de klederen van een dier schavuiten.

— Bloed?

— Ja, bloed! Wie weet wat we morgen zullen horen!

— En hoe zagen die mannen er uit?

— Wel om u vlakaf te zeggen hoe ik meen, zagen de mannen er eerder als verklede bandieten uit dan wel als Franse officieren.

— Ha!

— En hun taal was ook die niet van Fransmans. Ze spraken vloeiend Vlaams, en ik geloof zelfs dat er een vreemdeling bij was van over 't water, want hij klapte als een echte Vlaamse boer.

— Zo, zo!

— En zij betaalden met gouden geld.

— Laat dat eens zien.

De waardin ging achter de toog en haalde een goudstuk uit de lade.

De overste der patrouille bezag het lang, waarschijnlijk had hij in zijn krijgsmansleven nog niet vele gouden stukken gezien.

— Vreemd, niet waar, lachte de waardin. Het is er een met de beeltenis van Jozef II. Dat was ook zo een revolutionnair, maar zijn geld was wat meer waard dan uw assignaten.

— Zwiig vrouw, en beiedig de Republiek niet!

— Ik beledig niemandal en zeg de zuivere waarheid. Hoeveel briefjes zou zulk stukje goud niet waard zijn?

— Voorzeker komt dit geld voort van een diefstal.

— Ja, goudvinkjes zitten er bij de burgerij nog genoeg, voegde de waardin er bij. Kwestie is van ze te vinden.

— Houdt ge aan dit stuk, waardin? vroeg de overste met begeerlijke ogen.

— Als ik er u plezier mede kan doen dan zal ik u gaarne omwisselen in assignaten.

— Die bezit ik ook niet... Maar weet ge wat, ik zal het behouden.

— Daar komt niets van in huis.

— Ik zal het behouden als een bewijsstuk dat de bandieten die we zoeken hebben achtergelaten. Het zal als bewijsstuk dienen.

— Geen kwestie van, sergeant!

— Willen of niet, ik behoud het.

Daar de bazin, met luid misbaar verzet aantekende, sprak de overste der patrouille beslist :

— Goed. Ge wilt het mij niet goedschiks laten, dan zal ik mijn opdracht uitvoeren. Ik ga al uw kamers doorzoeken, om te zien of ge nog van die verheelds stukken bezit en of de personen die wij opzoeken zich niet ergens schuil houden.

— Maar... handel.

— Basta ! Ik handel volgens mijn onderrichtingen.

— Maar hebt ge dan geen vertrouwen in mijn woord ?

— Neen.

— Geef me dan een bon voor mijn gouden Josephus !

— Een bon ?

— Natuurlijk. Ge hebt gij het recht niet van dit goudstuk aan te slaan.

De waardin pinkte eens naar een der verbruikers en sloeg toen met geweld een glas tegen de vloer aan stukken.

De overste der patrouille stooft op.

— Ventrebleu ! riep hij, wijf ge hebt zonderlinge manieren om iemand te ontvangen.

— Is waar ook ! riep het wijf, ge zoudt een schaap uit zijn vel van kolère doen springen. Is me dat een handelwijze. Ik tap hier bier, krijg een stuk ter betaling en gij slaat het aan, omdat het, volgens u, een gestolen stuk is. Wat weet gij daarvan.

De woede der waardin was geveinsd. Het glas dat zij met luid geweld aan stukken had geslagen diende alleen als een sein, om de in de kamer daarnaast zittende verdachte lieden te verwittigen dat zij de plaat te poetsen hadden.

Had de sergeant goed toegeluisterd, dan zou hij gehoord hebben dat er in de kamer daarnaast een paar stoelen werden omgeworpen en een deur met een bons werd toegeworpen.

Maar zijn gedachten waren elders. Hij had uit zijn zak een vuil boekje gehaald, schreef er enige woorden op en overreikte het de waardin.

— Ziedaar vrouw, zeide hij. Hier is het bewijs dat ge mij dit goudstuk hebt terhand gesteld. Ge kunt het op tijd en stond op de staf tegen assignaten komen inwisselen. Nu ga ik eens zien of er soms in uw kot geen der bandieten zich schuil houden.

— Zoek overal waar ge wilt en als ge iemand vindt dan laat ik me kappen.

— Spreek zo overtuigend niet, vrouwtje. 't Zou eens kunnen verkeren.

De sergeant gaf zijn soldaten een wenk en men verspreidde zich in het huis. Het was spoedig gedaan want de woning was niet groot.

Teleurgesteld keerde de overste met zijn mannen terug.

— En ge zegt, sprak hij, dat de twee in Franse officieren geklede mannen er zijn vandoor getrokken.

— Natuurlijk, hadt ge naar mijn raad geluisterd dan waren ze misschien in uw macht.

— Vooruit, mannen ! we zijn ze op 't spoor ! riep de overste.

Enige tijd later verlieten Cartouche en Bakelandt die zich boven een achtergebouwtje verscholen hadden, de kroeg langs de achterdeur, en van zuivere dankbaarheid kuste de eerste de jonge waardin bij 't afscheid.

THE GREAT BRITISH EMERALD
J. L. GARDNER
1888
HARVEY LANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955